

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BdI Regele Ferdinand No. 5.
(Tipografia L o v r o v & Co.)

A R A D.

Redacția din ORADEA:
Strada Regele Carol II. No. 14.Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Note zilnice

Steagurile ungurești dela Palatul Cultural din Arad

În numărul apărut ieri al revistei arădane „Străjerul” se pune în discuție o chestie la care se impune să mai revenim: a moștenirii ziarelor „Tribuna” și „Românul”. Se arată că după aceste zăre a rămas în Arad o avere: palatul „Românul”, tipografia „Românului” și un fond de câteva sute de mii de lei de pus la Banca Românească din Arad, cari trebuie redade destinației: trebuie puse la dispoziția unor ziari zilnic românești, care să continue în Arad, neangajată la niciun partid și la nicio persoană, opera națională a ziarelor antebelice cari au făcut faimă Aradului. Și se mai arată — în cadrul acestui postulat despre care vom mai vorbi în coloanele noastre — că cineva a avut ideea inadmisibilă, să se facă din palatul „Românului”, în loc de o redacție, precum i-a fost destinația, un muzeu național, în cinstea regretaților Goldiș și Ciceo-Pop. Protestând în contra acestui plan, și revendicând palatul „Românului” pentru un cotidian în slujba exclusivă a neamului românesc, „Străjerul” pretinde să se înființeze proiectatul muzeu național acolo unde-i este locul: la Palatul Cultural, evacuându-se sălile ce le ocupă steagurile ungurești și celelalte trofee și pseudo-relicvii koșutiste, cu cari suntem făcuți de răsul străinilor la fiecare vizită la Palatul Cultural a cuiva din străinătate.

Iată o chestiune care trebuie, în sfârșit, pusă cu toată tăria.

„Străjerul” nu ni-o destăinuie, dar nouă ni s'a spus că ideea cu transformarea palatului „Românului” într'un muzeu național, e a d-lui dr. Lazar Nichi, directorul Palatului Cultural. E cazul, prin urmare, să vorbim pe alt ton decât revista asociației patriotice a străjerilor despre rușinea incalificabilă ce o constituie tolerarea steagurilor și celorlalte așa zise relicve koșutiste la Palatul Cultural. Până acum crezusem că directorul Palatului Cultural n'are n' tolerarea aceasta altă vină decât lipsa de curaj de a arunca acele rușini la gunoi sau în vr'o pivniță. Faptul însă, că domniei sale îi trebuie muzeu național într'un palat pe care *România mică* ni l-a dat pe seama unei gazete naționaliste, atunci când are la Palatul Cultural suficient loc pentru muzeu național în sălile ce le ocupă până astăzi rușinile tricolore maghiare, denotă că e la mijloc mai mult decât simpla vină a unei lipse de curaj, sau a unei toleranțe impusă de socotelile unei inadmisibile cochetării cu lumea minoritară.

Trbuie deci să strigăm cu toată energia:

Afară cu rușinile ungurești dela Palatul Cultural!

Nu le este locul acolo nici adevăratelor vestigii koșutiste ale slăbănitărilor impilatoare de ieri, necum unora cari nu au cu anul 1848 — acesta e pretextul

pentru care sunt tolerate acolo — nimica comun. În afară de lucruri provocatoare dela 1848, cari nu-și au nici ele locul la Palatul Cultural, sunt acolo steaguri roșii-albe-verzi, panglici roșii-albe-verzi și alte relicvii, cari nu au nimic istoric, ci sunt simple provocări dela comemorările șoviniste ale răscoalei purtate de koșuțiști în contra românilor lui Iancu. Ce are istoric și pașoptist un steag, bunăoară, pe care l-au depus la Palatul Cultural la 1900, la 1903, la 1911, oamenii lui Bela Barabás sau ai altor gură-spartă ai șovinismului maghiar, ca noi să le tolerăm la Palatul Cultural și astăzi, în al 15-lea an dela desrobire, și încă să le arătăm vizitatorilor străini drept relicvii ale răscoalei lui Kossuth?

Afară cu ele! — e tot ce se poate spune.

Afară cu ele! — chiar dacă l-ar apuca pe un ștăbăc de două sute de migrene și de năbădăi pe zi.

Se apropie a 15-a aniversare a desrobirii acestui ținut, și suntem în anul aniversării unui secol și jumătate dela răscoala lui Horea, — măcar acum deci să ne știm la noi acasă!

Dela 1 Aprilie se iefținește curentulelectric

D. dr. Ion Ursu, primarul municipiului Arad, în timpul cât a stat la București pentru aranjarea unor chestiuni privitoare la conducerea orașului, a intervenit la centru pentru ieftinirea curentului electric.

A propus ca dela prețul de 15.50 lei kw. cât costa până acum, să se reducă la 13.20 lei.

Sindicatul uzinelor electrice a aprobat ca noul tarif să intre în vigoare dela data de 1 Aprilie.

Tardieu implicat în afacerea Stavisky

Cercetările în legătură cu afacerea Stavisky au stabilit că fostul prim-ministru Tardieu a fost în strânse relații cu excrocii.

Aceasta s'a constatat dintr'o scrisoare a lui Tardieu adresată lui Dubary, directorul ziarului „La Volonté”, subvenționat de Stavisky.

În scrisoare el cerea iertare ziaristului că n'a putut să-l scape din încurcătura.

Să nu uităm!

Se apropie a 15-a aniversare a desrobirii ținuturilor noastre!

Presa budapestană a comemorat la 21 crt., prin articole în cari s'a arătat ce a făcut horthismul pentru salvarea Europei în contra barbariei sovietice (ca și cum nu al armatei române ar fi fost exclusivul merit!), a 15 a aniversare a instaurării comunismului în Ungaria.

S'ar fi convenit să ne amintim și noi de acea zi de groază dela 21 Martie 1919, care a făcut din ținuturile românești de dincoace de Zam și Ciucea, și mai mult decât fuseseră în săptămânile ce au urmat inspecțiilor generalului Berthelot, teatru al celor mai asiatiche descărcări ale furiei turanice. Multele întâmplări dela noi venite în această primă zi a primăverii oficiale, ni-au abătut însă atenția, și nouă și celorlalți confrați, dela trista aniversare.

Dacă, deci, am uitat la timpul său — de ceea ce trebuia să ne aducem aminte la 21 Martie, acum, după ce ni-a amintit-o presa budapestană, să nu ne uităm măcar de un alt lucru: de praznicul ce se apropie, al celei de a 15-a aniversări a desrobirii!

Mai sunt câteva săptămâni, până când se vor implini 15 ani dela desrobirea noastră. Abia câteva săptămâni ne mai despart de aniversarea trecerii armatei românești peste linia de demarcație dela Zam, Ciuci și Ciucea, și de când melea-gurile arădane, bihorene, sătmărene au văzut tradusă în sfârșit în fapt desrobirea pe care și-o hotărâseră la 1 Decembrie 1918.

Ar fi un neiertat păcat, ca această aniversare să treacă fără o sărbătorire obștească, așa cum au trecut deunăzi — cu un neobservat serviciu divin făcut la o biserică din capitală, și numai de acolo 150 de ani dela începutul răscoalei lui Horia.

Știm că părintele Florian Codreanu din Arad și profesorul Traian Mager au luat din vreme măsură ca să se adune datele suferințelor românești ale ținutului nostru, din prețiuza desrobirii. Au răspuns chemării cei cărora li s'a adresat acel apel? Vom avea pe după Paști, când urmează să se împlinească 15 ani dela desrobirea ținutului nostru, cartea care să eter-

nizeze amintirea acelor zile de glorie și de martiraj?

Singură adunarea amintirilor acestora nu e însă o suficientă comemorare a celor 15 ani împliniți dela desrobire. Fiecare sat, fiecare cătun, fiecare suflare românească, trebuie să tresalte în acele zile comemorative cari se apropie repede, repede. Fiecare localitate din Crișana și ținuturile ungurene trebuie să-și prăznuiască ziua comemorativă a eliberării, și dacă se poate, în așa chip ca aniversarea să nu fie numai un simplu prilej de bucurie trecătoare. Unde lipsește, adică, o casă culturală, să i se pună bazele în ziua desrobirii; unde nu-i cor, să fie înființat atunci, în amintirea zilei neuitate; unde românii sunt desbinați dintr'o pricină sau alta, să pună în acea zi de praznic bazele traionice ale unei tovarășii naționale.

Facem acest apel, și îl vom repeta mereu, ca să se dovedească fiecare bun cinstitor al suferințelor prin cari s'a făcut eliberarea acestor ținuturi.

Procesul Gărzii de Fier

— Legăturile generalului Zizi Cantacuzino cu I. G. Duca. — Discuții despre legalitatea dizolvării Gărzii de Fier. — Interogatorul lui Virgil Ionescu, Ion Hodoș și Ion Clime —

București, 23. — În continuarea la depozitiile pe cari le-am publicat în numărul nostru de ieri, generalul Cantacuzino a arătat că i-a adus pe acuzați pe banchile justiției nu numai procesul asasinării lui I. G. Duca, prieten bun al declarantului, asasinat de care răspund cei trei acuzați, cari — spune generalul Cantacuzino — au greșit când au spus că nu-i regretă moartea, — ci și un proces politic: al Gărzii de fier, a cărei dizolvare generalul nu o recunoaște.

Valabilitatea dizolvării Gărzii de fier

Dece ați primit comanda „Gărzii” când știți că e dizolvată? — întrebă consiliul.

Generalul Cantacuzino: Pentru mine nu era dizolvată. Eu nu recunoșteam jurnalul de dizolvare. Afară de aceasta, eu am dat comunicate, semnate de mine cu titlul pompos de comandant ad-interim.

— Cu ce oameni politici ai tratat după dizolvare?

— Am tratat cu mai mulți, căci era vorba de împărțirea voturilor...

Se naște o discuțiune asupra valabilității actului de dizolvare a „Gărzii de fier”.

Apărarea susține nevalabilitatea dizolvării, iar d. comisar regal Romulus Hotineanu contrariul.

Generalul Cantacuzino a stăruit mereu în depozitia sa asupra legăturilor de foarte-bună prietenie ce le-a avut cu regretatul I. G. Duca. Că i-a scris în mai multe rânduri scrisori de prevenire, s'a datorit grijii permanente ce i-o

purta fostului prim-ministru. E pueril — spune acuzatul — să se creadă că cineva care vroia să omoare, trimite scrisori de amenințare semnate. I-a scris în Noembrie lui Duca o scrisoare — care lipsește dela dosarul procesului — cerându-i să l numească efor al spitalelor civile, și făcându-i declarație că l va apăra de orice Dacă ar fi știut ce se va întâmpla, i-ar fi oprit cu mâna lui pe cei trei cari au răpus viața fostului prim-ministru.

Ce declară acuzatul Virgil Ionescu

Trecându-se la interogarea lui Virgil Ionescu, ale cărui depozitii dela instrucție, revocate în parte, formează, după cum se știe, unul dintre principalele temeuri ale acuzației, — acuzatul a arătat că activa în Garda de fier numai din anul trecut, și a descris apoi incidentele electorale dela Constanța, unde era cap de listă. A protestat în contra acuzației că s'a dat în campania electorală la violențe. El și legionarii săi n'au făcut decât să se apere. Revolverele ce au fost găsite la dânsul, nu erau folosite decât pentru rachete și pentru

bombe lacrimogene în caz de atac din partea adversarilor electorali. Dovadă de cumpăt, n'a mai tipărit un apel electoral despre care Corneliu Codreanu i-a spus că-i prea agresiv.

Ca urmare a cumoscutelor întâmplări electorale dela Constanța, a fost arestat la 22 Dec., dar la 30 Dec. a fost pus în libertate, constatându-se că e bolnav de piept și recomandându-se de medici să stea câțeva vreme la aer la munte. Astfel se explică prezența sa la Sinaia, unde are o vilă, a doua zi după arestat. (Continuare în pag. II-a)

Colindând provincia

O vizită la Școala de economie casnică din Pecica

— Frumoasa activitate a d-nei Toma. — Cum sunt instruite țărancele —

Refugiat, într-o zi liberă, în frumoasa comună Pecica, aproape de Arad, am fost ispitit să vizitez întreaga comună spre a mă documenta asupra stărilor în care trăiesc țărani din acest colț bogat al județului Arad. În special, gospodăria și condițiunile igienice m'au interesat mai mult, fiind, anticipat, convins că, Pecica, face excepție dela regula generală și arhicunoscută: satele înoată în primitivism și sunt săcătuite de boale.

Ajuns în sectorul Pecica—Rovine, prima grijă mi-a fost să vizitez Școala de economie casnică, mutată din Forumulacu, jud. Făgăraș, în localul fostei școli de agricultură din Rovine, în toamna anului 1933.

Cum își înțelege misiunea o directoare harnică

La început, noua școală a fost primitivă cu neîncredere, fiind chiar aspru criticată, de cei cărora ignoranța nu le-a permis să se convingă de utilitatea ei în mediul din Pecica—Rovine și de cei ale căror interese sunt altele decât cele ale școlii.

În urma activității școlare și mai ales, extrașcolare, dezvoltată cu asiduitate, în cele două comune, de către d-na directoare Augusta Toma, ajutată de d. inspector gen. T. Toma și de corpul didactic, școala aceasta a dat roade fecunde, constituind un focar de cultură rurală românească în mijlocul unei populații cu multe minorități într-o stare infloritoare. Drept cosecință, astăzi se manifestă un viu și legitim interes față de școala aceasta și vom vedea imediat rezultate.

Înainte de vizitarea instalațiilor, d-na directoare A. Toma m-a vorbit cu însuflețire despre misiunea școlii casnice în comună ca Pecica-Rovine, spunându-mi, în rezumat, următoarele:

— Găsesc fericită ideea și existența acestui util institut într-o regiune agricolă, pentru că îmi umple un gol simțit în educația gospodinelor noastre. Ea poate permanentiza ideea de a trăi mai bine, mai igienic, acolo unde cunoștințele despre gospodărie rațională sunt atât de revoltător reduse. La noi se trăiește încă, într'un fel primitivism, care trebuie scutit.

— Pe de altă parte, aruncând o privire asupra lucrărilor lor demografice, constatăm că suntem un popor de mare prolificitate, dar mortalitatea, și în special cea infantilă, trebuie să ne dea de gândit, fiind extrem de urcată. Cauza esențială este lipsa de educație a mamelor, care nu-și știu îngriji copiii și conduce rațional gospodăria.

Pentru remedierea acestui rău social, educația mamelor dela țară trebuie să fie preocuparea tuturor acelor ce-și iubesc neamul, pentru că de această educație depinde sănătatea copiilor noștri.

Lupă aceste preliminarii, d-na dir. A. Toma n'a purtat prin atelierele școlii, unde se cultivă viitoarele gospodine pricepute. Elevele trebuie să își însușească în această școală o cultură generală, agricolă, apicolă, apoi se instruesc la țesătorie și croitorie.

Din corpul didactic fac par-

te d-soarele Eugenia Popescu, A. Stoicescu și Th. Vătășescu. Am văzut interesante și foarte frumoase lucrări de țesătorie, și în special un covor oltenesc.

Activitatea extrașcolară

Paralel cu activitatea școlară obligatorie, școala aceasta a mai organizat un ciclu de cursuri pentru țărance, la Casa culturală din Pecica. Astfel, o sută de țărance frecventează cursurile practice de buclărie, țesătorie și croitorie.

E o parte din meritul d-nei A. Toma organizarea acestor admirabile cursuri facultative pentru fetele de țărani, cari au unde să-și petreacă cu atâta folos puținul timp liber de cari dispun.

Am părăsit școala aceasta impresionat de munca asiduă ce se desfășoară acolo.

P. Pecicanu

In atențiunea d-lui prefect al județului

O delegație de funcționari publici din Arad ne roagă să aducem la cunoștința autorităților superioare, și în special d-lui prefect al județului, că sunt pisați zilnic, — în orele de serviciu, — de un oarecare agent Ianoș Filimon dela societatea de asigurare „Franco-Româna”, filiala Arad.

Acesta, prin luna August a. t., a vizitat toate instituțiile publice arădane unde se plângea funcționarilor că este sărac, și cu familie grea rugându-i să se „asigure” pe cel puțin o lună să câștige și dânsul ceva ca să nu moară, — momentan, — de foame.

Mulți dintre funcționari, mai mult din milă, s'au „asigurat” pe o lună, plădindu-i 103 lei și iscăbind un contract revocabil în timp de 30 zile de ambele părți!

După o lună, Ianoș Filimon s'a prezentat din nou la „clienții” săi cari de astădată, cunos-

când cu cine au de-aface, l-au refuzat categoric.

Și dela refuzul acesta, — șapte luni, — agentul îi pisează mereu pe bieții funcționari, amenințându-i că dacă nu vor plăti, soc. „Franco Româna” îi va da afară din serviciu.

Funcționarii așteaptă intervenția șefului lor, d. prefect al județului, care să pună capăt acestei „afaceri”, interzicând definitiv nerușinatului agent-excroc de a mai trece pragul instituțiilor publice.

POSTA REDACTIEI

Rugăm pe toți corespondenții și colaboratorii noștri, ca în viitor, să trimită manuscrise numai la redacția din Arad.

Cetiți și răspândiți „ECOUL”

Ciorapi de modă fără defect de culoare mată dela 69 Lei. — Ciorapi bărbătești din apă calitatea I. dela 20 Lei. — Ciorapi patent pentru copii și șosete cu prețurile cele mai reduse. — Bluze și svetere pentru dame, dela 55 Lei. — Combinezuri de mătăasă, pantalonii reforme, calitatea I. cu prețuri reduse. — Mănuși la modă dela 25 Lei. — Mănuși de piele dela 85 Lei. **BOGYÓ** Arad, Str. Eminescu 1. Lângă Cinema Corso

SPORT

Foot-ball

Naționala noastră la Pardubice

— Formația a suferit modificări —

Astăzi urmează să sosească la Pardubice lotul selecționaților României, pentru matchul de Duminecă contra amatorilor cehoslovaci. Naționala noastră a părăsit țara prin punctul de frontieră Halmei.

Matchul, — care contează pentru cupa „Europei Centrale” (amatori), — va fi arbitrat de polonezul Schneider.

În numărul de ieri am anunțat următoarea formație a echipei românești, accentuând însă, că este supusă modificărilor: Sepci—Albu, Stera—Moravetz, Ronai, Bodola, Dobai. Am arătat apoi că Puelök, Chiroiu și Sucitulescu vor fi

rezerve, iar în locul lui Dehelean, probabil, să funcționeze un alt titular.

După ședința aprinsă a Biroului Federal, — fiecare membru susținând câte un jucător, — rezerveții Puelök și Chiroiu au devenit titulari, Dehelean a fost schimbat cu Robe, Juhasz cu Cotormani și Ronai cu Sepi II.

Formația de Duminecă este deci următoarea:

Puelök — Vasile Chiroiu, Albu—Moravetz, Cotormani, Robe—Bindea, Covaci, Sepi II. Bodola, Dobai.

Unica rezervă este Bugariu portarul muncitorilor arădani.

Inaugurarea matchurilor de Divizie Națională la Arad

— Murășul—Gloria CFR —

Duminecă 25 Martie crt. Aradul va înregistra primul match de Divizie din returul de primăvară.

Inaugurarea se va face cu matchul Gloria CFR—Murășul (Tg. Murăș), sub arbitrajul d-lui Sepi din Timișoara.

În toamnă, la Tg. Murăș arădani au câștigat la 3:2, după ce la pauză erau în desavantaj cu 0:2.

Matchul de Duminecă va fi din nou, — credem, — câștigat de arădani, cu toate că nu sunt într-o formă prea bună, (SGA—Gloria 2:2, 2:0!!!), dar murășenii nici pe atât.

În cazul când jucătorii Gloriei vor pași pe teren încrezuți, vor avea o crudă decepție, căci un match nu este jucată niciodată dinainte.

Deaceia, noi, și toți suporterii arădanilor am vrea să-i vedem pe „băieții” jucând de astădată cu suflet, făcându-ne să uităm matchurile cu CAO, Chinezul, Jiul și SGA, amintindu-ne în schimb de primul match divizionar cu Ripensia.

La matchul de Duminecă, formația Gloriei va fi următoarea: Săbău II—Hustig, Volentir—Săbău I, Faur I, Pecican—Igna, Dobra, Faur II, Tabac, Mercea.

Alte matchuri la Arad

Camp. cat. I: Transilvania—Hahoah. Derby. Va câștiga Transilvania. S.G.A.—Olimpia P.T.T., C.A.A.—Unirea, Șoimii Cfr.—Tricolor. „Derby” pentru locul ultim din clasament, care va fi câștigat de Tricolor.

Camp. cat. II: Titanus—Victoria, Fortuna—Crișana, Bănatul—Alimentația, Înțelegerea—Vulturul, Astra—Juventus, Frontiera—C.A.R., Patria—Virtutea.

Premiu Districtual: Unirea—Amefa, C. A. A.—Tricolor, Transilvania—Gloria Cfr.

Camp. juniori: Olimpia P.T.T.—Amefa, Astra—Gloria Cfr., Juventus—Înțelegerea, C.A.A.—S.G.A., Șoimii Cfr.—Unirea, Fortuna—Hakoah.

Arbitrii matchurilor de Duminecă

— Divizia Națională —

Șoimii—Juventus, la București, d. Xifando (București). Murășul—Gloria CFR, la Arad, d. S. Sepi (Timișoara).

Luni. Șoimii—Unirea Tricolor, la București, d. Ceaușeanu (București).

Duminecă în Capitală încep campionatul dela onoare.

Sp. Studentesc—Turda, arb. d. Ceaușeanu.

Voevodul Mihai—Viforul Dacia, arb. d. Zahregianu.

Ciasornice bune cu mărci recunoscute bijuterii, aur, verighete, cu prețurile cele mai ieftine la

CSÁKY orlogier și bijutier,

Arad, vis-a-vis de biserica luterană. (Cumpără aur și argint cu preț ridicat.) Vinde pe livret „Consum” și pe bonuri de impozit

Cinematograf

Arad

Central: Floarea din Lugano.

Select: Peștera morții.

Corso: Drumul fericirii.

Urania: Taina cea mare.

NU PIERDEȚI RARA OCAZIE!!!

C u n u m a i :

495 Lei, cls. III **700** Lei, cls. II

ORADEA—BUCUREȘTI DUS și ÎNTORS

Plecarea la 15 Aprilie 1934, dela Satu-Mare la orele 3, dela Oradea la orele 6 și sosirea la București în aceeași zi, la orele 20. — Plecarea înapoi dela București, în ziua de 18 Aprilie 1934, la orele 20 și sosirea la Oradea și Satu-Mare, cu acelaș timp de mers, de tren rapid

Inscrierile până la 10 Aprilie 1934, la

Biroul de voiaj »DACIA« Bdl. Regele Ferdinand No. 9, Oradea

